

Kampervest 1

Bevestigingspunten

Al jaren kijk ik in Haarlem naar eventuele geveltekens zoals gevelstenen. Inmiddels heb ik er heel veel beschreven maar nu werd ik op iets gewezen dat menig Haarlemmer niet (meer) herkent en aan de gevel zit. Het zijn de resterende overblijfselen van de vele trams die in Haarlem tot 1957 hebben rondgereden. Toen de trams niet meer werden getrokken door paarden of voorbewogen door een stoommachine reden ze vanaf het begin van de vorige eeuw steeds meer op elektriciteit. Daarvoor werd gebruik gemaakt van een bovenleiding zoals nu nog steeds bij de trein van toepassing is. Die bovenleiding zat ruim vijf meter boven de straat en was vastgemaakt, dan wel opgehangen aan palen of in ijzeren bevestigingspunten aan de gevels van naastliggende huizen. Er moeten in Haarlem heel veel bevestigingspunten zijn geweest want het tramnet was heel uitgebreid. Haarlem was daarvoor als een spin in het web van allerlei tramlijnen. Door verbouwingen en het opknappen van gevels zijn veel van die bevestigingspunten inmiddels verdwenen. Toch als je het tracé van de tram nog enigszins kent kom je ze hier nog mondjesmaat tegen. Veel mensen weten niet dat deze ijzeren bevestigingspunten van de tram zijn. Zeker als je tram in Haarlem niet bewust hebt meegemaakt. Daarvoor moet je in het begin van de vijftiger jaren zijn geboren. Het was een indrukwekkend gezicht om zo'n gevaarte als de Blauwe Tram van de NZH met veel kabaal door de straat te zien en horen rijden. Zelf weet ik dat nog goed van de tram van Amsterdam naar Zandvoort en met name over de Kleine Houtweg en de bocht daarvan over de brug naar en van de Kampervest. Overigens was de naam Blauwe Tram een verzamelnaam voor alle trams die hier in de verre regio reden. Vernoemd naar hun donkerblauwe kleur van de NZHTM in Haarlem (de Noord-Zuid-Hollandsche Tramweg Maatschappij).

De bloeiperiode van de tram lag toch wel in jaren 20, 30 en 40. Na de bevrijding in 1945 nam het autobezit toe en werd de tram steeds minder belangrijk. Sterker nog: de tram werd meer en meer gezien als een lastpost in het drukker wordende verkeer. De bus kwam en de trams verdwenen. Ook de in 1899/1904 geopende drukke lijn van Amsterdam naar Zandvoort, die werd gereden met de luxueuze Boedapester (daar werden ze gebouwd), werd in 1957 opgeheven.

Van deze Boedapester is een rijtuig, na veel restauratie, bewaard gebleven in het NZH-Vervoermuseum aan de A. Hofmanweg 35 in de Waarderpolder van Haarlem. Daar heeft het rijtuig nog steeds een markante plaats in de uitgebreide tramcollectie

Na het verdwijnen van het tramnet zijn er toch nog studies verschenen waarin een lans wordt gebroken voor de terugkeer van de tram. Luchtvervuiling en het voorkomen van files werden als argument gebruikt. In Haarlem en omgeving is het omzetten van bus naar tram van de Zuidtangent nog aan de orde geweest. Iets wat naar de toekomst (na 2030) is verschoven.

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)
Noord Hollands Archief